

Lezárt a Büntetőjogi Segítségnyújtási Program ügyfelvételi szakasza

Budapest, 2005. február 17. – 120 esetben látják el rászoruló gyanúsítottak védelmét a Magyar Helsinki Bizottság által megbízott ügyvédek a Bizottság kísérleti programja keretében. Egyes rendőri szervek készségesen, mások vonakodva működtek együtt a jogvédő szervezettel.

A Magyar Helsinki Bizottság (MHB) kísérleti program keretében próbálja ki a rászoruló gyanúsítottak védelmének új modelljét. A Büntetőjogi Segítségnyújtási Program elnevezésű modellkísérlet 2004. szeptember 1-én vette kezdetét. A pénzügyi feltételeket a Holland Külügyminisztérium biztosította, a program elindítását a Bizottság és a Budapesti Rendőr-főkapitányság Együttműködési megállapodása tette lehetővé. A Bizottság 120 esetben biztosítja a büntető védelmet az elsőfokú eljárás befejezéséig olyan terhelteknek, akik számára a védelem kötelező, és akik anyagilag rászorulnak tekinthetők.

A Program ügyfelvételi szakaszában a VI-VII. kerületi Rendőrkapitányság, a VIII. kerületi Rendőrkapitányság, a XIII. kerületi Rendőrkapitányság, valamint a BRFK Vizsgálati Főosztálya és Nyomozó Főosztálya vett részt. A védelmet büntetőjogi tapasztalattal rendelkező budapesti ügyvédek látják el, akiknek munkadíját és költségeit az MHB fizeti. A Program keretében az érintett rendőri szervek vállalták, hogy a kötelező védelem esetében (pl. fiatalkorú, fogvatartott, süket, néma, magyarul nem beszélő gyanúsított), a gyanúsítottak első kihallgatása előtt értesítik az MHB 24 órás diszpécserszolgálatát, az MHB pedig vállalta, hogy a gyanúsított számára másfél órán belül ügyvédet biztosít. Így a rászorult gyanúsítottak a hatósággal való első találkozásuktól kezdve magas színvonalú védelemben részesülnek.

A Programban részt vevő ügyvédek szakmai tevékenységét egy, a Budapesti Ügyvédi Kamara, az Igazságügyi Minisztérium, és az MHB képviselőiből, valamint egyetemi tanárokból és gyakorló ügyvédekből álló kuratórium kíséri figyelemmel.

Az ügyek felvételének időszaka 2005. január 30-án lezárt. A rendőrséggel való együttműködés tapasztalatainak értékelése folyamatban van. Annyi már most elmondható, hogy a Programban részt vevő rendőri szervek együttműködési készsége változatos képet mutat. A Programba csak novemberben bekapcsolódó XIII. kerületi Rendőrkapitányságtól közel ugyanannyi értesítés érkezett, mint a szeptember 1-től részt vevő VIII. kerülettől. Bár a BRFK Nyomozó Főosztálya szintén csak két hónapos késéssel kapcsolódott be a Programba, az mindenképpen meglepő, hogy két és fél hónap alatt innen csupán egyetlen értesítés érkezett a diszpécerekhez. Az idő előrehaladtával ráadásul az együttműködési készség a legtöbb rendőri szervnél csökkenő látszott: az értesítések száma januárban a BRFK Vizsgálati Főosztálya esetében a szeptemberi értesítések fele (10 és 5), a VI-VII., illetve a VIII. kerület esetében kevesebb mint harmada (26 és 8, illetve 17 és 5) volt.

A programba került ügyek többsége viszonylag kis súlyú (harmadukban lopás az eljárás tárgya). Ennek oka lehet az értesítések szelktív volta, de az is, hogy a nagyobb súlyú ügyekben a szegényebb terheltek jelentős erőfeszítések árán is előteremtik az ügyvéd meghatalmazásához szükséges pénzt.

A Program vitathatatlan eredménye, hogy kiderült: a büntetőeljárási törvény egyik rendelkezését a rendőrség számos szerve jogellenesen, a Legfőbb Ügyészszéggel álláspontjával is ellenére értelmezi: nem tekinti fogvatartásnak az előállítást (a rendőrségi törvény alapján legfeljebb nyolc, kivételes esetben 12 órára elrendelhető szabadságkorlátozást), ezért az előállított gyanúsítottakat védő

kirendelése nélkül hallgatja ki, noha a fogva tartott terheltnek a védőt a kihallgatás előtt ki kell rendelni, ha ő maga nem hatalmaz meg. Az MHB figyelemfelhívása nyomán a Legfőbb Ügyészség körlevélben figyelmeztette a rendőrség szerveit a jogoszerű értelmezés szükségességére.

A Programban tesztelt rendszer hatékonynak tűnik: számos esetben szűnt meg az előzetes letartóztatás, vagy el sem rendelték. A programban részt vevő ügyvédek szerint a kirendelt védői rendszer anomáliáira a magasabb díjazás, a védői tevékenység folyamatos figyelemmel kísérése és a diszpécserszolgálat általi – tehát a rendőrségtől független – „kirendelés” megoldást jelenthet.

A Büntetőjogi Segítségnyújtási Programmal kapcsolatban további tájékoztatás kérhető e-mailen vagy telefonon:

**Kőszeg Ferencről (ferenc.koszeg@helsinki.hu),
dr. Kádár András Kristóftól (andras.kadar@helsinki.hu), vagy
dr. Tóth Balázstól (balazs.toth@helsinki.hu).**

**Magyar Helsinki Bizottság
Bajcsy-Zsilinszky út 36-38.
1054 Budapest
tel./fax: 321-4323, 321-4327, 321-4141
helsinki@helsinki.hu
www.helsinki.hu**